

4^ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΚΟΖΑΝΗΣ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΑΞΗ Α' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

«ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ»

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

1.Γιαπουτζοπούλου Σταυριανή	(A1)
2.Αντωνιάδου Σοφία	(A1)
3.Γκόγκου Φωτεινή	(A1)
4.Αμοιρίδου Δέσποινα	(A1)
5.Γκόγκου Μαρία	(A1)
6.Ασλανίδου Ελένη	(A1)
8.Γεωργούλας Δημήτριος	(A1)
9.Νικολαΐδου Γεωργία	(A4)
9.Βόγδου Μαρίνα	(A3)
8.Οκριασβίλι Αικατερίνη	(A3)
9.Πάσχου Δανάη	(A4)
10.Παπαστέργιου Δέσποινα	(A4)
12.Παπαδοπούλου Αλεξία	(A4)
13.Παπατσιμούλη Νικολέτα	(A4)
15.Μουρτσέκα Αθανασία-Σουλτάνα	(A3)
16.Μήτσκα Ευγενία	(A3)
17.Χασιώτη Μαρία	(A3)

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ

Καζάνα Ελένη

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Πρώτα απ' όλα, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε την υπεύθυνη καθηγήτρια μας για το συντονισμό που μας παρείχε, αλλά και παράλληλα θα θέλαμε να την επαινέσουμε για την υπομονή της και την οργάνωση της ερευνητικής μας εργασίας. Ακόμη θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τους μαθητές του Λυκείου μας που μοιράστηκαν τις απόψεις τους μαζί μας για την επιτυχή ολοκλήρωση της εργασίας.

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	4
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠΟΘΕΜΑΤΩΝ.....	4
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΗΝΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	6
ΒΙΑ	7
ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗ ΒΙΑ	7
ΟΡΙΣΜΟΣ	7
ΜΟΡΦΕΣ.....	8
ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΘΥΤΗ ΚΑΙ ΘΥΜΑΤΟΣ.....	10
• Χαρακτηριστικά θύτη.....	10
Ψυχολογικό τους προφίλ του θύτη:.....	10
• Χαρακτηριστικά θύματος.....	10
ΤΑ ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ.....	11
ΤΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΟΥ ΘΥΤΗ	11
ΤΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	12
ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	13
Η ΠΡΟΒΟΛΗ ΒΙΑΣ ΑΠΟ ΤΑ Μ.Μ.Ε.	14
ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	14
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΩΝ	15
ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ.....	16
ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΣΤΟΥΣ ΘΥΤΕΣ	16
ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΣΤΑ ΘΥΜΑΤΑ.....	17
ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ-ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΕΣ.....	18
ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ-ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΩΝ	19
ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ	19
ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΟΤΙ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΕΧΕΙ ΠΕΣΕΙ ΘΥΜΑ ΒΙΑΣ	20
ΜΕΤΡΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ.....	21
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	21
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ.....	22
ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ(Μ.Μ.Ε.)	23
Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία κατά της Ενδοσχολικής Βίας	23
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ	25
ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	25

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ	25
Η ΜΟΡΦΗ ΤΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ.....	26
ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	28
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	38
ΔΕΝ ΜΙΛΗΣΑ ΠΟΤΕ ΑΠΟ ΦΟΒΟ.....	38
ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ	39
ΦΥΛΛΟ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	41

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το θέμα με το οποίο ασχολείται η παρούσα ερευνητική εργασία είναι το φαινόμενο της ενδοσχολικής βίας.

Είναι ένα σύγχρονο κοινωνικό πρόβλημα που στο επίκεντρο βρισκόμαστε εμείς οι νέοι. Η σχολική βία αποτελεί παθογένεια της εποχής και συνδυαζόμενη με την εμπορία και χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών μέσα στο σχολείο καθιστά το περιβάλλον του μαθητή ιδιαίτερα επικίνδυνο.

Από την άλλη πλευρά, κατά γενική ομολογία, υπάρχει έλλειμμα ενημέρωσης και κυρίως συντονισμένης δράσης για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος.

Όλα τα παραπάνω μας δελέασαν να ασχοληθούμε με το θέμα.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠΟΘΕΜΑΤΩΝ

Καταμερισμός θέματος σε ομάδες.

Η εργασία χωρίστηκε σε τέσσερα υποθέματα και με κοινή απόφαση της ολομέλειας δημιουργήθηκαν τέσσερις ομάδες και η καθεμία ανέλαβε από ένα υπόθεμα ως εξής:

ΟΜΑΔΑ 1^η

Ασλανίδου Ελένη (Α1)

Γεωργούλας Δημήτριος (Α1)

Οκριασβίλι Κατερίνα (Α3)

Παπαστέργιου Δέσποινα (Α4)

ΥΠΟΘΕΜΑ : Ορισμός και μορφές ενδοσχολικής βίας- Χαρακτηριστικά θύτη-θύματος

ΟΜΑΔΑ 2^η

Βόγδου Μαρίνα (Α3)

Μήτσκα Ευγενία (Α3)

Μουρτσέκα Αθανασία (Α3)

Χασιώτη Μαρία (Α3)

ΥΠΟΘΕΜΑ: Τα αίτια της ενδοσχολικής βίας.

ΟΜΑΔΑ 3^η

Αμοιρίδου Δέσποινα (Α1)

Αντωνιάδου Σοφία (Α1)

Γιαπουτζοπούλου Σταυριανή (Α1)

Γκόγκου Μαρία (Α1)

Γκόγκου Φωτεινή (Α1)

ΥΠΟΘΕΜΑ : Συνέπειες της ενδοσχολικής βίας.

ΟΜΑΔΑ 4^η

Νικολαΐδου Γεωργία(Α4)

Παπαδοπούλου Αλεξία (Α4)

Παπατσιμούλη Νικολέτα (Α4)

Πάσχου Δανάη (Α4)

ΥΠΟΘΕΜΑ: Αντιμετώπιση της ενδοσχολικής βίας.

ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΗΝΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η παρούσα εργασία έγινε με σκοπό εμείς οι μαθητές να διερευνήσουμε τις διαστάσεις του προβλήματος της παραβατικότητας των νέων και πιο συγκεκριμένα το φαινόμενο της ενδοσχολικής βίας. Σκοπός μας είναι μέσω αυτής της εργασίας να ενημερωθούμε για τις μορφές που εμφανίζεται η ενδοσχολική βία, τα αίτια που την προκαλούν καθώς και τις συνέπειες στους εμπλεκόμενους.

Οι στόχοι που θέσαμε είναι να γνωρίσουμε και να αναδείξουμε το πρόβλημα στην πραγματική διάσταση, να δώσουμε την ευκαιρία στους μαθητές του Λυκείου μας να εκφράσουν τις απόψεις τους, να ευαισθητοποιήσουμε και να κινητοποιήσουμε πέρα από τους εαυτούς μας και τους συμμαθητές μας, κάθε εμπλεκόμενη πλευρά έτσι ώστε να περιορίσουμε την εμφάνιση τέτοιων συμπεριφορών στο σχολείο μας και κυρίως να πετύχουμε την αλλαγή νοοτροπίας απέναντι σ' αυτό το κοινωνικό πρόβλημα.

BIA

Η βία είναι κάτι παραπάνω από μία λέξη ή ένας ορισμός. Δηλαδή είναι μια πραγματικότητα που όλοι καταλαβαίνουμε, ο καθένας με το δικό του μοναδικό τρόπο, και που όλοι έχουμε ασκήσει, με διαφορετική μορφή και ένταση σε κάθε περίπτωση. Ίσως αυτός να είναι και ο λόγος που δεν υπάρχει καθολικός ορισμός της.

Συνήθως ως βία ορίζεται η χρήση της φυσικής δύναμης ή πίεσης-απειλής εναντίον μεμονωμένου ατόμου ή κατά μιας ομάδας που μπορεί να οδηγήσει στο θάνατο, στον τραυματισμό ή στη γένεση ψυχολογικών διαταραχών (WorldHealthOrganization.1999, p2).

Στη σύγχρονη αντίληψη η βία είναι κάτι το επίμεμπτο, ένα αποδιοπομπαίο χαρακτηριστικό, του οποίου η πλήρης εξάλειψη θα ήταν ευχής έργο. Όμως η βία, είτε το θέλουμε είτε όχι, αποτελεί μέρος της ζωής μας. Αυτό όμως που απασχολεί τους μαθητές είναι η ενδοσχολική βία.

ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗ ΒΙΑ

ΟΡΙΣΜΟΣ

Η ενδοσχολική βία είναι μια κατάσταση κατά την οποία ασκείται εσκεμμένη, απρόκλητη, συστηματική και επιθετική συμπεριφορά που έχει ως σκοπό να επιβάλει, να καταδυναστεύσει και να προκαλέσει σωματικό και ψυχικό πόνο σε συγκεκριμένους μαθητές από συμμαθητές τους, εντός αλλά και εκτός του σχολικού χώρου.

Επιπλέον είναι ένα φαινόμενο νεανικής παραβατικότητας και αναφέρεται στη χρήση βίας μεταξύ των μαθητών και των συνομηλίκων παιδιών. Με βάση κάποιων μελετών το 25% των μαθητών έχει υποστεί κάποια μορφή εκφοβισμού εντός του σχολικού χώρου με συχνότητα δύο ως τρεις φορές το μήνα ή και περισσότερο. Το μεγαλύτερο μέρος των μαθητών που έχουν υποστεί ή προκαλέσει κάποια μορφή βίας είναι αγόρια κυρίως σε χώρους χωρίς επίβλεψη από τους εκπαιδευτικούς όπως στο προαύλιο του σχολείου, στους διαδρόμους καθώς και στις τάξεις την ώρα του διαλείμματος. Η κατάσταση αυτή μπορεί να βλάψει τους μαθητές στην ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη τους καθώς και την διαδικασία μάθησης.

Η σχολική βία εκφράζει την ανισορροπία ανάμεσα στα παιδιά που την ασκούν και σε αυτά που ασκείται. Συμβαίνει όταν ένα ή και περισσότερα παιδιά ασκούν βία σε βάρος ενός ή περισσότερων παιδιών συστηματικά και χωρίς κάποιο συγκεκριμένο λόγο.

ΜΟΡΦΕΣ

Υπάρχουν πολλές μορφές ενδοσχολικής βίας που εκδηλώνονται μεταξύ μαθητών όπως: σωματική, λεκτική, ψυχολογική, κοινωνική, ηλεκτρονική, σεξουαλική, οπτική, και ο ρατσιστικός εκφοβισμός.

Ενδοσχολική βία μπορεί να είναι:

- *Η συνεχής κοροϊδία, η καζούρα, οι γκριμάτσες και τα καψώνια*
- *Οι κλωτσιές, οι τρικλοποδιές, οι σπρωξιές, τα χτυπήματα, το φτύσιμο, μαλλιοτράβηγμα, δάγκωμα ή οποιασδήποτε άλλης μορφής σωματικής επίθεσης*
- *Η σωματική επαφή σε σημεία που καλύπτει ένα μαγιό*
- *Η αρπαγή, απόκρυψη ή καταστροφή των πραγμάτων του άλλου*
- *Οι απειλές και ο εκβιασμός (πχ, το να απαιτείς ή να αποσπάς χρήματα με βία, εκβιασμό ή εκφοβισμό)*
- *Η στέρηση φίλων, η απομόνωση και ο αποκλεισμός απ' το παιχνίδι*
- *Οι διάδοση φημών και οι συκοφαντίες*
- *Ρατσιστικές, μεροληπτικές δηλώσεις και συμπεριφορές που αφορούν, την προέλευση, το παρουσιαστικό, την ταυτότητα, τη σεξουαλική τοποθέτηση, τη δυσκολία, την ιδιαιτερότητα, την ασθένεια του άλλου*
- *Τα σεξουαλικά υπονούμενα σε βάρος κάποιου.*
- *Υπονούμενα ή συκοφαντία σχετικά με τη σεξουαλική ταυτότητα του άλλου*
- *Η αποκάλυψη όσων σου εκμυστηρεύτηκε ο άλλος*
- *Τα κακοήθη μηνύματα ή οι σιωπηλές κλήσεις κινητού*
- *Η φωτογράφιση ή μαγνητοσκόπηση χωρίς τη συγκατάθεση του άλλου*

- Η τοποθέτηση στο διαδίκτυο υλικού και κειμένων που αφορούν κάποιον χωρίς την συγκατάθεσή του.
- Το να επιμένεις στα ίδια παρότι ο άλλος αναστατώνεται και πληγώνεται

Συγκεκριμένα:

Οι μορφές βίας κατατάσσονται σε:

Σωματική βία: Τα θύματα δέχονται φυσικούς τραυματισμούς ή διάφορες απειλές για τραυματισμό από τους θύτες. Η σωματική βία εκδηλώνεται με σπρωξίματα , αγκωνιές , γροθιές , σκουντήματα , κλοτσιές , τρικλοποδιές , τσιμπήματα και δαγκωνιές ,καθώς και χτυπήματα με διάφορα αντικείμενα.

Λεκτική βία: οι θύτες χρησιμοποιούν συστηματικά βωμολοχίες, υβριστικές εκφράσεις , προσβολές και απειλές , διάφορες επιθέσεις με φράσεις , καθώς και με αγενή σχόλια και ειρωνείες και με παρατσούκλια.

Ψυχολογική βία: σκοπός αυτής της βίας είναι η ηθική νοητική , καθώς και πνευματική ακεραιότητα.

Ηλεκτρονική βία: έχουμε όταν τα θύματα δέχονται απειλητικό και υβριστικό υλικό μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ή μέσω τηλεφώνων MMS και SMS με άγνωστο νούμερο , καθώς και μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή από το διαδίκτυο.

Σεξουαλική βία: Τα θύματα δέχονται υβριστικά σχόλια , σκίτσα και γκράφιτι με σεξουαλικό περιεχόμενο, ανεπιθύμητα αγγίγματα , ανήθικες χειρονομίες , ακόμα και σοβαρές σεξουαλικές επιθέσεις.

Οπτική βία: όταν κάποιος δράστης γράφει κάποιο προσβλητικό και υβριστικό σημείωμα και στη συνέχεια το περνάει στους υπόλοιπους συμμαθητές του από χέρι σε χέρι ή από κινητό σε κινητό.

Ρατσιστικός εκφοβισμός: εξαιτίας της καταγωγής τους , της κοινωνικής τάξης , της διαφορετικότητας ,καθώς και της οικονομικής κατάστασης τα θύματα δέχονται ανούσια υβριστικά σχόλια.

* Μπορεί επίσης να υπάρξει **εκφοβισμός με εκφοβισμό** όταν οι θύτες αποσπών χρήματα ή προσωπικά αντικείμενα, που συνοδεύονται με διάφορες απειλές.

Επιπλέον μια άλλη μορφή βίας είναι η **έμμεση ή κοινωνική** βία στην οποία το θύμα προσπαθεί να απομονωθεί ή και να αγνοηθεί από τους υπολοίπους επειδή νιώθει πως οι άλλοι άνθρωποι που βρίσκονται γύρω του ,τον αντιπαθούν. Επίσης σε αυτή τη μορφή βίας οι θύτες έχουν διαδώσει κάποιες φήμες και ψευδείς ανακοινώσεις

που κάνουν τα θύματα να απομονωθούν από την περιοχή εκείνη ακόμα και από ολόκληρη την κοινωνία.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΘΥΤΗ ΚΑΙ ΘΥΜΑΤΟΣ

• Χαρακτηριστικά θύτη

Ο θύτης επικρατεί να είναι αγόρι με ανασφάλειες που θέλει να τραβήξει το ενδιαφέρον στο σχολείο. Πιστεύει πως η βία είναι μαγκιά. Με αυτό τον τρόπο δείχνει τη δύναμη του και κατά πασά πιθανότητα προστατεύει τον εαυτό του. Το κυριότερο χαρακτηριστικό των θυτών είναι η επιθετικότητα. Τις περισσότερες φορές οι δράστες αρέσκονται σε καυγάδες τόσο προς ομηλικούς, όσο και προς τους ενήλικες. Ο θύτης θέλει να αισθάνεται ισχυρός, να επιβεβαιώνει τη δύναμη του, γι' αυτό όταν κακομεταχειρίζεται τους άλλους αισθάνεται ευχαρίστηση και ικανοποίηση. Επίσης δικαιολογεί τις ενέργειες του με τον ισχυρισμό ότι τον προκάλεσαν τα ίδια τα θύματα.

Ο θύτης χαρακτηρίζεται από ένα υπερτροφικό «εγώ», από αυταρέσκεια, αρχηγική και αυταρχική συμπεριφορά, είναι δραστήριος και παρορμητικός. Επιπλέον είναι αντιδραστικός, αντικοινωνικός και οποιοδήποτε πρόβλημα αντιμετωπίζει το διαχειρίζεται με βιαιότητα. Επιπρόσθετα έχει την τάση να παραβαίνει τους σχολικούς κανόνες. Συνήθως είναι άτομο που προέρχεται από οικογένειες όπου παρατηρείται σωματική κακοποίηση και παραμέληση.

Ψυχολογικό τους προφίλ του θύτη:

α. Αισθάνεται την ανάγκη να κυριαρχεί τους άλλους και αναλαμβάνει τον έλεγχο της ομάδας. Με αυτόν τον τρόπο νιώθει μεγαλύτερη ασφάλεια και λιγότερο άγχος .

β. Ο θύτης δεν διακρίνει την διεκδικητικότητα από την επιθετικότητα.

γ. Επίσης όταν βλάπτει τους άλλους νιώθει μια ικανοποίηση και μια αίσθηση κύρους. Βέβαια έχει και υλικά οφέλη με το να εκφοβίζει τους συμμαθητές του αφού συχνά τους αναγκάζει να δώσουν τα χρήματά τους και οποιοδήποτε άλλο αντικείμενο που έχει αξία.

• Χαρακτηριστικά θύματος

Το θύμα είναι συνήθως άτομοντροπαλό, συνεσταλμένο , επιφυλακτικό , με πολλές ανασφάλειες καθώς και εσωστρεφή. Έχει χαμηλή αυτοεκτίμηση και αυτό έχει ως αποτέλεσμα να θεωρεί τον εαυτό του αποτυχημένο και να μην αντιδρά αποτελεσματικά όταν δέχεται επιθετικές πράξεις . Έχει λίγους φίλους και ακόμα λιγότερους κολητούς, για το λόγο αυτό κατακλύζεται από ένα γενικότερο

συναίσθημα μοναξιάς. Το θύμα δυσκολεύεται να υποστηρίξει τον εαυτό του και τα δικαιώματά του. Η αντίδραση του θύματος για τις προσβολές που δέχεται από τους συμμαθητές του συνήθως είναι το κλάμα.

Σύμφωνα με μελέτες που έγιναν, το θύμα από μικρή ηλικία διακρίνεται για την επιφυλακτικότητα και την ευαισθησία του. Επίσης από σωματική κατασκευή ο συνολικός πληθυσμός των αγοριών-θύματων είναι κατά πάσα πιθανότητα αδύναμα και η σχέση με τους γονείς τους είναι στενή, ιδιαίτερα με τη μητέρα τους.

ΤΑ ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

Η ενδοσχολική βία αυξάνεται όλο και περισσότερο στις μέρες μας. Τα βασικότερα αίτια είναι:

- α) το ψυχολογικό προφίλ του θύτη
- β) το οικογενειακό περιβάλλον και η επίδραση που ασκεί,
- γ) το ψυχολογικό κλίμα του σχολείου
- δ) η προβολή βίας από τα Μ.Μ.Ε. και
- ε) τα κοινωνικά προβλήματα.

ΤΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΟΥ ΘΥΤΗ

Ένα από τα κυριότερα αίτια επιθετικής συμπεριφοράς είναι τα ατομικά χαρακτηριστικά των παιδιών όπως για παράδειγμα η χαμηλή αυτοεκτίμηση και η ανασφάλεια του θύτη. Όταν ένα παιδί δεν έχει συμφιλιωθεί με τον εαυτό του και την προσωπικότητά του, ξεσπώντας με βία στους συμμαθητές του προσπαθεί να φανεί ανώτερος από αυτούς. Πρέπει να προσθέσουμε ότι οι δράστες είναι διασπαστικά άτομα που δεν μπορούν να ελέγξουν τις ενορμήσεις τους και αρέσκονται στο να αρχίζουν καβγάδες. Τέλος υπάρχουν και κάποια σύνδρομα βιολογικής βάσης τα οποία προκαλούν επιθετικές συμπεριφορές όπως η διεξαγωγική ή μανιοκαταθλιπτική διαταραχή, η χρήση φαρμάκων όπως το αλκοόλ, η κοκαΐνη κ.α., το εμβρυικό

αλκοολικό σύνδρομο (λόγω της κατάχρησης αλκοόλ από τη μητέρα), διάφοροι τύποι επιληπτικών διαταραχών και βιολογικές βλάβες στον εγκέφαλο (π.χ. όγκος, αιμάτωμα κ.τ.λ.)

ΤΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Το πρόβλημα της σχολικής βίας και πιο συγκεκριμένα η παιδική και εφηβική επιθετικότητα και παραβατικότητα που εκδηλώνεται κυρίως στο σχολείο είναι σύνθητες φαινόμενο που μαστίζει στις μέρες μας. Ένας από τους κύριους παράγοντες που ωθούν τα παιδιά να ασκήσουν βία είναι το οικογενειακό περιβάλλον στο οποίο ζουν. Μελέτες σχετικές με το θέμα, έχουν αποδείξει ότι οι υπερβολικές στερήσεις και οι συνεχείς απαγορεύσεις που επιβάλλουν οι γονείς στα παιδιά τους μπορεί να προκαλέσουν ψυχική αναταραχή και απογοήτευση σε αυτά, ιδίως όταν αισθάνονται ότι δεν μπορούν να πραγματοποιήσουν μια επιθυμία τους. Υπάρχει τότε πιθανότητα αυτή η απογοήτευση να φέρει την έκρηξη της βίαιης αντίδρασής τους. Έτσι οι υπερβολικά αυστηροί γονείς ενισχύουν τις επιθετικές τάσεις του αλλά και αντίθετα οι υπερβολικά παραχωρητικοί γονείς δεν θέτουν όρια στη συμπεριφορά του παιδιού.

Ένας ακόμη λόγος που οδηγεί τα παιδιά στην ενδοσχολική βία είναι η παραμέληση ή η απόρριψη από τους γονείς τους. Η στέρηση της προσοχής των γονιών τους γεννά σε ορισμένα άτομα εσωτερική ανασφάλεια, έλλειψη αυτοπεποίθησης και δυστυχία. Γι' αυτό το λόγο προσπαθούν να τραβήξουν την προσοχή των αγαπημένων τους προσώπων, προβαίνοντας σε βίαιες ενέργειες με τη σκέψη ότι με αυτό τον τρόπο οι γονείς τους θα ασχοληθούν μαζί τους.

Επιπρόσθετα, ένας τρόπος με τον οποίο γίνονται επιθετικά τα παιδιά είναι η μίμηση. Όταν οι γονείς χρησιμοποιούν αθέμιτα μέσα και κυρίως βία για να επιβληθούν, έχουν ως αποτέλεσμα να μεταδώσουν στα παιδιά τους αυτές τις συμπεριφορές και να τους μιμούνται. Ιδιαίτερα όταν μέσα στην οικογένεια υπάρχουν διαταραγμένες σχέσεις μεταξύ των γονιών, τα παιδιά βλέποντας τους γονείς τους να ασκούν βία ο ένας στον άλλον είτε λεκτική είτε σωματική, μαθαίνουν να ζουν έτσι και θεωρούν πως η άσκηση βίας είναι κάτι το φυσιολογικό. Έτσι και αυτά με την σειρά τους έχουν επιθετική συμπεριφορά προς τους συμμαθητές τους. Επιπλέον, στην περίπτωση που οι ίδιοι δέχονται μέσα στο σπίτι τους επιθετικότητα αισθάνονται τόσο καταπιεσμένοι και κακομεταχειρισμένοι και για να ξεσπάσουν προκαλούν και αυτοί βία αλλά και να

δείξουν με έμμεσο τρόπο αυτά που περνάνε. Αντίθετα οι μαθητές με θετικές οικογενειακές εμπειρίες και απουσία ενδο-οικογενειακών προβλημάτων παρουσιάζουν σε μικρότερα ποσοστά επιθετική και παραβατική συμπεριφορά. Συμπερασματικά, η ενδοσχολική βία, σε κάθε περίπτωση, δεν μπορεί να αναλύεται χωρίς να υπολογίζεται η επίδραση του οικογενειακού περιβάλλοντος.

ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Το σχολείο είναι ένας από τους βασικούς παράγοντες, το οποίο επηρεάζει το προφίλ του θύτη καθώς εξίσου και το προφίλ του θύματος. Το σχολείο διέπεται από κανόνες, που ρυθμίζουν την συμπεριφορά των μελών του και προβλέπει ποινές για όσους δεν υπακούν σε αυτούς τους κανονισμούς. Στόχος των ποινών είναι οι μαθητές να συμπεριφέρονται υπεύθυνα και ώριμα. Με την πειθαρχία αποτρέπεται η ανάρμοστη συμπεριφορά και διασφαλίζεται η ομαλή λειτουργία της σχολικής κοινότητας. Ωστόσο κάποιες φορές οι ποινές αυτές δεν εφαρμόζονται πάντα, με αποτέλεσμα οι μαθητές να κρίνουν πως η βίαιη συμπεριφορά είναι και σωστή.

Οι συνθήκες του σχολείου επηρεάζουν αρνητικά τους μαθητές, τους δημιουργούν συναισθήματα λύπης, το υπερφορτωμένο πρόγραμμα δεν τους επιτρέπει να έχουν άλλες δραστηριότητες, με αποτέλεσμα να έχουν τάσεις εσωστρέφειας, να είναι αντικοινωνικοί, η υπομονή τους να εξαντλείται εύκολα και να οδηγούνται στο να ξεσπάνε σε συνομήλικους ή μικρότερους μαθητές του σχολείου τους.

Οι εκπαιδευτικοί με τη σειρά τους δεν βρίσκονται δίπλα στους μαθητές και ίσως αυτό να οφείλεται και στις πολυάριθμες τάξεις που δεν τους επιτρέπουν να έχουν άμεση επικοινωνιακή επαφή με τους μαθητές. Έτσι οι μαθητές χωρίς να ξέρουν σε ποιον να απευθυνθούν, καταλήγουν στη βία, πιστεύοντας ότι εκείνη είναι η μοναδική λύση για τα προβλήματά τους.

Το άτομο μπορεί να εμφανίσει νευρολογικά και παθολογικά προβλήματα πράγμα που είναι βασικός παράγοντας εκτός από την απόδοση του στο σχολείο αλλά και πώς θα συμπεριφέρεται στους συμμαθητές του.

Η ΠΡΟΒΟΛΗ ΒΙΑΣ ΑΠΟ ΤΑ Μ.Μ.Ε.

Η παρακολούθηση της βίας στις μέρες μας αποτελεί μια μορφή ψυχαγωγίας, αλλά και ως φαινόμενο η βία δεν είναι μόνο χαρακτηριστικό των καιρών μας. Θα μπορούσαμε να αναφέρουμε συγκεκριμένα παραδείγματα: ένα πλήθος θεατών παρακολουθεί χωρίς να αντιδράσει μια συμπλοκή στο δρόμο, όπως οι Ρωμαίοι διασκεδάζαν με τις ξιφομαχίες· η πάλη αποτελεί ένα δημοφιλές σπορ των θεατών όχι μόνο στις Ηνωμένες Πολιτείες, αλλά σε πολλές χώρες της Μέσης Ανατολής· οι άνθρωποι διασκεδάζουν με την πάλη μεταξύ ζώων, π.χ. μεταξύ πετεινών στην Ινδονησία, μεταξύ σκύλων σε αγροτικές περιοχές της Ισπανίας ή και ταυρομαχίες στην ίδια χώρα. Αλλά και μέσα από τις περιγραφές των λαϊκών παραδόσεων, των παραμυθιών ή των φανταστικών ιστοριών εμφανίζεται το φαινόμενο της βίας αρκετά συχνά.

Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (Μ.Μ.Ε.) και ιδιαίτερα τα δελτία ειδήσεων προβάλλουν εκτενώς τα διάφορα είδη των βίαιων εγκλημάτων, που λαμβάνουν χώρα στον πλανήτη και μάλιστα αφιερώνουν αρκετό χρόνο στην προβολή τους προκειμένου να αυξήσουν το ποσοστό τηλεθέασης (Felson, 1996).

Ο οικονομικός ανταγωνισμός, που εξασφαλίζει περισσότερα κέρδη σε όποιον έχει περισσότερους τηλεθεατές, ειδικά νέους τηλεθεατές, διασφαλίζει την προβολή της βίας μέσω των Μ.Μ.Ε. (Fraczek, 1986).

Η δυνατότητα προβολής της βίας για την ψυχαγωγία του ανθρώπου διευκολύνεται ιδιαίτερα από την πρόοδο της τεχνολογίας (π.χ βίντεο, διάφορα ηλεκτρονικά παιχνίδια). Οι χειροκίνητες κάμερες και τα βίντεο-μόνιτορ επιτρέπουν την καταγραφή πραγματικών εγκλημάτων που είναι σε εξέλιξη. Επιπλέον σήμερα ένα πλήθος τηλεοπτικών ταινιών, που προβάλλουν σκηνές βίας είναι διαθέσιμο ακόμα και στα παιδιά και λαμβάνεται ως μέσο ψυχαγωγίας και διασκέδασης. Κατά αυτόν τον τρόπο οι πληροφορίες που διαχέονται από τα Μ.Μ.Ε. δε διασκευάζονται ειδικά για το παιδί, δε διέπονται από καμιά θεωρία για την ανάπτυξη του παιδιού, δε διαχωρίζουν το σημαντικό από το ασήμαντο, δεν ενδιαφέρονται για τη διανοητική και συναισθηματική ετοιμότητα του παιδιού και κυρίως επιτρέπουν να εκτεθεί το παιδί στην πιο ολοκληρωμένη και άγρια αποκάλυψη ασύστολης βίας (Postman, 1997).

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Οι σχέσεις των ανθρώπων χαρακτηρίζονται πολλές φορές από βιαιότητα κάθε είδους, που είναι άμεσα συνδεδεμένη με την ανασφάλεια, την ανεργία, τις ελαστικές σχέσεις εργασίας και τις κάθε μορφής ανισότητες.

Η πολλαπλή κρίση της σύγχρονης κοινωνίας είναι ένα βασικό αίτιο της έξαρσης της ενδοσχολικής βίας που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια. Κρίση οικονομική, οικογενειακή, πνευματική, ηθική οδηγούν σε πράξεις βίας από την νεαρή ηλικία του ατόμου.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΩΝ

Η ενδοσχολική βία είναι ένα από τα σημαντικότερα κοινωνικά προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα η κοινωνία μας. Ο αριθμός των περιστατικών εκφοβισμού με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται δραματικά, αντί να μειώνεται. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα αποτελέσματα σχετικών ερευνών που έχουν διεξαχθεί σε σχολεία της χώρας μας τα ποσοστά του φαινομένου βίας στα σχολεία είναι τα εξής:

- Το 63% των μαθητών του Δημοτικού, το 51% του Γυμνασίου και το 36% του Λυκείου στην Ελλάδα δηλώνουν ότι υπάρχουν συμμαθητές τους που τους συμπεριφέρονται, ή έχουν συμπεριφερθεί, άσχημα.
- Πιο συγκεκριμένα, από τους μαθητές Δημοτικού που δήλωσαν ότι έχουν πέσει θύματα βίας, το 55% ανέφεραν ότι κάποιος συμμαθητής τους έχει κοροϊδέψει ή βρῖσει, το 24% ότι κάποιο παιδί τα έχει κατηγορήσει σε δάσκαλο, το 18% ότι έχουν απειληθεί από συμμαθητή τους και το 37% ότι έχουν χτυπηθεί από συμμαθητή τους.
- Αντίστοιχα, οι μαθητές Γυμνασίου που δήλωσαν ότι έχουν πέσει θύματα βίας, ανέφεραν σε ποσοστό 43% ότι τους έχουν κοροϊδέψει ή βρῖσει, σε ποσοστό 13% ότι τους έχουν απειλήσει συμμαθητές τους και σε ποσοστό 17% ότι τους έχουν χτυπήσει.
- Τα ποσοστά στο Λύκειο δεν είναι τόσο υψηλά, αλλά δεν απουσιάζουν. Έτσι, από τους μαθητές που δήλωσαν ότι έχουν πέσει θύματα βίας, το 28% ανέφερε ότι κάποιος συμμαθητής τους τους έχει βρῖσει, το 5% ότι έχει απειληθεί και το 3% ότι κάποιος συμμαθητής τους έχει χτυπήσει.
- Κατά τη διάρκεια της έρευνας, οι καθηγητές υποστήριξαν ότι οι διαπληκτισμοί στο προαύλιο του σχολείου αφορούν, σε ποσοστό 89,1%, βρῖσιές και, σε ποσοστό 47,7%, την ταπείνωση του άλλου.

- Η αναλογία αγοριών-κοριτσιών που ασκούν βία σε συμμαθητές τους είναι 3 προς 1 (τρία αγόρια προς 1 κορίτσι). Τα αγόρια προτιμούν τη σωματική βία (ξυλοδαρμό) ενώ τα κορίτσια τη λεκτική (βρισιές, ταπεινωτικά σχόλια για τον άλλο κτλ).

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

Η ενδοσχολική βία επιδρά αρνητικά τόσο στους θύτες και τα θύματα, όσο και στους παρευρισκόμενους τέτοιων συμβάντων. Οι επιπτώσεις αυτές σχετίζονται με την κοινωνική ζωή, τη σωματική και ψυχική υγεία των αναφερόμενων.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΣΤΟΥΣ ΘΥΤΕΣ

Όσον αφορά τους θύτες, επηρεάζονται αρνητικά όχι μόνο επειδή ασκούν βία, αλλά κι επειδή πιθανόν να έχουν δεχθεί οι ίδιοι παρόμοιες καταστάσεις στο παρελθόν ή στο παρόν. Συγκεκριμένα:

i) Τα άτομα που ασκούν σχολικό εκφοβισμό πιθανόν να παρουσιάσουν απροσδόκητη μαθησιακή πτώση που αποτυπώνεται με βαθμούς που πέφτουν. Η επίπτωση αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι δεν διαθέτουν χρόνο για να αφοσιωθούν στα μαθήματά τους, καθώς έχουν πιθανόν μπλέξει με ακατάλληλες παρέες και το μόνο που σκέφτονται και επιδιώκουν είναι να ασκήσουν βία.

ii) Επιπρόσθετα, καταφεύγουν πολλές φορές στο αλκοόλ και τα ναρκωτικά διότι είναι ο μόνος τρόπος για να ξεχάσουν, εφόσον θα πρέπει να αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα και για αυτό να συμπεριφέρονται βίαια κι απάνθρωπα.

iii) Επιπλέον, έχουν φτωχές φιλικές σχέσεις εξαιτίας της ανάρμοστης συμπεριφοράς και επιθετικότητάς τους. Συχνά, οι περισσότεροι ή τους φοβούνται ή τους απεχθάνονται, κι έτσι έχουν πολύ λίγες φιλικές σχέσεις οι οποίες είναι μόνο με άτομα επίσης επιθετικά και χωρίς διαγωγή.

iv) Μία ακόμη επίπτωση της ενδοσχολικής βίας στους θύτες είναι το γεγονός ότι αποκτούν υψηλή αυτοεκτίμηση και έτσι ασκούν όλο και πιο συχνά βία πιστεύοντας πως θα γίνουν δημοφιλέστεροι και θα ανέβουν στα μάτια των συμμαθητών και φίλων τους.

v) Επίσης οι θύτες πολλές φορές χωρίς να το καταλαβαίνουν και νομίζοντας ότι πράττουν σωστά, γίνονται επιθετικοί προς την ίδια τους την οικογένεια, με αποτέλεσμα να πληγώνονται γιατί στεναχωρούν τους γονείς τους και τον οικογενειακό τους περίγυρο.

• Αξιοσημείωτη συνέπεια άσκησης βίας είναι το αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι στο μέλλον θα μετανιώσουν για αυτές τους τις πράξεις και πιθανόν η μετάνοια αυτή να έχει αντίκτυπο στο κοινωνικό τους περιβάλλον. Έτσι, ίσως να εμποδίσουν την δημιουργία εποικοδομητικών σχέσεων και την ανάπτυξη και διατήρηση μιας ομαλής κοινωνικής ζωής.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΣΤΑ ΘΥΜΑΤΑ

Οι μαθητές /τριες που βιώνουν πιο άμεσα τις οδυνηρές συνέπειες της ενδοσχολικής βίας είναι αναμφίβολα τα θύματα που εμφανίζουν σημάδια, τα οποία αν παρατηρηθούν εγκαίρως, θα βοηθήσουν στη γρήγορη επίλυση του προβλήματος. Σημάδια εμφανίζονται τόσο στο σώμα όσο και στη συμπεριφορά του.

Το παιδί μπορεί να παρουσιάσει εμφανή έλλειψη διάθεσης να πάει σχολείο. Αυτό μπορεί να το οδηγήσει στο να επικαλεστεί αδιαθεσία στους γονείς του για να μην πάει. Ως αποτέλεσμα, θα κάνει πολλές απουσίες και αυτό θα οδηγήσει σε πτώση της βαθμολογίας του αφού θα χάνει αρκετές ώρες διδασκαλίας. Όταν αποφασίσει να πάει σχολείο, προσπαθεί να καθυστερήσει, όσο γίνεται, να φτάσει ώστε να αποφύγει το πρωινό διάλειμμα. Στο δρόμο για το σχολείο, ή φεύγοντας από αυτό, τείνει να αλλάζει το καθιερωμένο δρομολόγιό του και να κοιτάζει πάντα πίσω για να σιγουρευτεί ότι δεν το ακολουθεί κανείς.

Στο σχολείο, κατά τη διάρκεια των διαλειμμάτων, προσπαθεί να μη βγαίνει από την τάξη. Αν του απαγορεύσουν την παραμονή σε αυτή, κινείται κοντά στα γραφεία των καθηγητών επειδή πιστεύει ότι κανένας δεν θα καταφέρει να το πειράξει εκεί. Επίσης, αρνείται να πάρει μέρος σε σχολικές παραστάσεις μη θέλοντας να εκτεθεί σε άτομα που τον ξυλοκόπησαν.

Στο σπίτι, ο μαθητής-θύμα γυρνάει συχνά με μελανιές ή σκισμένα ρούχα χωρίς να θέλει να εξηγήσει στους γονείς του τι συνέβη. Το μεσημέρι, στο τραπέζι του φαγητού, αποφεύγει να απαντήσει στην ερώτηση αν πέρασε καλά τη μέρα του στο σχολείο. Επίσης, μπορεί να παρουσιάσει ανορεξία, αφού σκέφτεται τι του συνέβη στο σχολείο ή, ακόμα χειρότερα, το τι πρόκειται να του συμβεί. Υπάρχει η πιθανότητα να μην έχει διάθεση να πάει βόλτα με συμμαθητές. Αντιθέτως, θα δείχνει ανεξήγητη επιθυμία να μένει σπίτι και να μην πολυβγαίνει. Εξίσου μεγάλο είναι το πρόβλημα του ύπνου του. Υποφέρει από αϋπνίες σκεπτόμενος όλα τα γεγονότα που έχουν προηγηθεί ή έχει εφιάλτες.

Τέλος, μπορούμε να καταλάβουμε αν ένα παιδί είναι δέκτης βίας από τη στάση του σώματός του. Έχει, σχεδόν πάντα, σφιγμένους τους ώμους. Επίσης, καμπουριάζει όσο γίνεται περισσότερο καλύπτοντας διακριτικά το κεφάλι του επειδή φοβάται για τυχόν αντικείμενα που μπορεί κάποιοι "νταήδες" να του πετάξουν κάνοντάς το να νιώσει άβολα.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ-ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΕΣ

Όσον αφορά τους μαθητές - παρατηρητές, οι συνέπειες πέρα από σοβαρές είναι και καθοριστικές για την ψυχοκοινωνική τους ανάπτυξη και εξέλιξη. Το συνηθέστερο συναίσθημα τους είναι ο φόβος μήπως αποτελέσουν οι ίδιοι τον επόμενο στόχο. Μήπως πληγωθούν ή έστω μια αντίδραση τους τους οδηγήσει σε ακραίες καταστάσεις. Αυτό έχει σαφώς αντίκτυπο να παραμένουν απλοί, αδρανείς παρατηρητές, εφόσον αρνούνται να αναμειχθούν στο θέμα για να βοηθήσουν τα θύματα. Όσοι μαθητές μένουν αμέτοχοι νιώθουν ενοχές, επειδή δεν κατάφεραν να βοηθήσουν τα θύματα. Επιπλέον νιώθουν πολύ μεγάλη ανασφάλεια σε σχέση με το

σχολικό τους περιβάλλον. Αυτό φυσικά, τους δημιουργεί την άμεση ανάγκη να νιώσουν ότι το σχολείο νοιάζεται για την ασφάλεια τους και κάνει το καλύτερο δυνατό για να εξάλειψη περιστατικά βίας. Τέλος σε περίπτωση που το σχολείο δεν παρέχει την πρέπουσα ασφάλεια υπάρχουν και μεγάλες πιθανότητες οι μάρτυρες να αναπτύξουν βίαιες συμπεριφορές με αυτό τον τρόπο μετατρέπονται και αυτοί σταδιακά σε θύτες!

ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ-ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΩΝ

Κάποιοι υποστηρίζουν τον θύτη με διάφορους τρόπους, χειροκροτήματα και γέλια δείχνοντας με αυτό τον τρόπο δείχνουν ότι είναι με το μέρος του θύτη. Κάποιοι άλλοι απομακρύνονται υποκρινόμενοι ότι δεν είδαν τίποτα. Άλλοι τρομοκρατούνται κάποιοι δεν παίρνουν θέση παραμένουν αδρανείς είτε επειδή φοβούνται είτε επειδή δεν θέλουν να δώσουν στόχο. Τέλος, κάποιοι προσπαθούν να βοηθήσουν το θύμα, αποδοκιμάζουν τον θύτη και τρέχουν να φέρουν βοήθεια.

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

- Αυξημένος αριθμός απουσιών
- Αυξημένα επίπεδα σχολικού στρες

- Τάση αποφυγής του σχολείου
- Χαμηλή ακαδημαϊκή επίδοση
- Άγχος
- Μελλοντική παραβατική συμπεριφορά
- Αίσθημα μοναξιάς
- Ενίοτε και χαμηλή αυτοεκτίμηση
- Συναισθηματικές δυσκολίες
- Έλλειμμα σε κοινωνικές δεξιότητες
- Κατανάλωση αλκοόλ
- Αίσθημα μοναξιάς
- Φτωχές φιλικές σχέσεις
- Κατάθλιψη
- Ψυχοσωματικά συμπτώματα
- Αυξημένη συχνότητα ψυχικών διαταραχών
- Αυτοκτονικές τάσεις

ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΟΤΙ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΕΧΕΙ ΠΕΣΕΙ ΘΥΜΑ ΒΙΑΣ

- A. Το παιδί έχει μειωμένη διάθεση ή αρνείται να έρθει στο σχολείο με πρόσχημα κάποια αδιαθεσία.
- B. Κάνει αδικαιολόγητες απουσίες.
- Γ. Έχει απροσδόκητη μαθησιακή πτώση που αποτυπώνεται σε χαμηλούς βαθμούς.
- Δ. Στα διαλείμματα περνά το χρόνο του γύρω στους εκπαιδευτικούς και στα γραφεία.
- Ε. Έχει σημάδια και μελανιές στο σώμα του ή άλλες ενδείξεις επίθεσης και αποφεύγει να εξηγήσει πως συνέβησαν.

ΜΕΤΡΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

Η ενδοσχολική βία και ο εκφοβισμός μεταξύ των παιδιών έχει αρχίσει να γίνεται αντικείμενο προσοχής, συζήτησης και μελέτης και θεωρείται πλέον κοινωνικό πρόβλημα. Δυστυχώς σε πολλές περιπτώσεις τα περιστατικά εκφοβισμού και βίας δεν αντιμετωπίζονται κατάλληλα. Σε ορισμένες περιπτώσεις μάλιστα τα περιστατικά ενδοσχολικής βίας αποσιωπούνται διότι θεωρείται ότι εκθέτουν και στιγματίζουν τους θύτες, τα θύματα και το κύρος του σχολείου. Για την εξάλειψη του φαινομένου αυτού θα πρέπει να παρθούν και τα ανάλογα μέτρα. Επικρατούν δύο είδη μέτρων κατά της ενδοσχολικής βίας, ταθεσμικά και τα βραχυπρόθεσμα.

Όσον αφορά τα **θεσμικά**, εύλογο θα ήταν να προβλεφθεί τμήμα μελέτης ενδοσχολικής βίας στο υπό ίδρυση Ινστιτούτο Αντιεγκληματικής Πολιτικής. Απαραίτητη προϋπόθεση για την αντιμετώπιση του συμπτώματος αυτού θα ήταν και η δημιουργία Επιτροπής Ασύλου η οποία θα είναι υπεύθυνη για την διαχείριση κρίσεων, καθώς και η ύπαρξη κοινοτικού διαμεσολαβητή σε κάθε δήμο, ο οποίος θα συνδέει το εκπαιδευτικό σύνολο με την κοινότητα. Εν κατακλείδι, το ελληνικό Παρατηρητήριο θα πρέπει να κινητοποιηθεί άμεσα και να λειτουργήσει ενάντια στη σχολική βία.

Τα **βραχυπρόθεσμα** μέτρα αποτελούνται από τα Μ.Μ.Ε, τους καθηγητές- διευθυνση του σχολείου, την οικογένεια και άλλους φορείς. Αναλυτικότερα:

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Κατά την διεξαγωγή των μαθημάτων θα πρέπει να αξιοποιούνται οι αρχές της συμμετοχικής και βιωματικής μάθησης.

Αρχικά θα πρέπει να προωθηθεί η διδασκαλία “εναλλακτικών τρόπων αντίδρασης” σε περιπτώσεις βίας ή εκφοβισμού, μέσα από παιχνίδια ρόλων και άλλες σχετικές εργασίες. Στη συνέχεια να δοθεί δυνατότητα σε κάθε σχολείο να αξιοποιεί εκπαιδευτικούς με ειδικές γνώσεις, όπως και διεπιστημονική ομάδα συνεργατών (ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς, κ.α), ανάλογα με τις υπάρχουσες ανάγκες,

για την προαγωγή της επικοινωνίας στο σχολείο, την αντιμετώπιση προβλημάτων των μαθητών, τη συμβουλευτική σε μαθητές ή γονείς που την έχουν ανάγκη, και γενικότερα την διασφάλιση της υγιούς ψυχοκοινωνικής ανάπτυξης των μαθητών. Επιπλέον να καθιερωθεί η διαδικασία «υποβολής και εξέτασης παραπόνων» για δυσλειτουργίες που λαμβάνουν χώρα στο σχολείο και για ενδεχόμενες παραβιάσεις δικαιωμάτων των μαθητών. Τα παράπονα θα πρέπει να εξετάζονται με εχεμύθεια στο πλαίσιο του σχολείου από αρμόδιο εκπαιδευτικό, και εφόσον οι μαθητές δεν είναι ικανοποιημένοι να μπορούν να προσφεύγουν σε εξωτερική προϊστάμενη αρχή.

Επιπρόσθετα, να γίνεται ξεκάθαρο στους εκπαιδευτικούς το πλαίσιο των δυνατοτήτων και των υποχρεώσεών τους να ενεργήσουν όταν ενημερώνονται ή διαπιστώνουν ότι ένας μαθητής τους έχει γίνει θύμα ενδοσχολικής βίας ώστε να υποστηρίζεται κατάλληλα ο μαθητής και τα μέλη της οικογένειάς του, και όποτε απαιτείται να ζητείται η παρέμβαση της αρμόδιας εισαγγελικής αρχής για την πραγματοποίηση έρευνας και την προστασία τους. Καλό θα ήταν να ανατίθενται ρόλοι και αποστολές σε μαθητές που φαίνονται περισσότερο ευάλωτοι να γίνουν θύτες ή θύματα, ώστε να ενισχύεται η αυτοεκτίμησή τους, να αυξάνει η υπευθυνότητά τους και βελτιώνεται η σύνδεσή τους με την σχολική κοινότητα. Γενικότερα να δοθεί έμφαση στο ελκυστικό σχολείο, με δραστηριότητες που ενδιαφέρουν τους μαθητές, περιβάλλον φιλικό και ανταποκρινόμενο στις ανάγκες της ηλικίας τους, και σχέσεις εκπαιδευτικών – μαθητών που επιτρέπουν την ανάπτυξη αλληλοσεβασμού και εκατέρωθεν εμπιστοσύνης. Απαραίτητη κρίνεται η διαρκής (αλλά διακριτική) παρουσία εφημερευόντων εκπαιδευτικών στους διαδρόμους και στα προαύλια των σχολείων την ώρα των διαλειμμάτων και –σε ιδιαίτερα ευαίσθητες περιοχές ή χρονικές περιόδους- να υπάρχει διακριτική παρακολούθηση των χώρων γύρω από το σχολείο, από ευαισθητοποιημένο προσωπικό της τοπικής αυτοδιοίκησης. Κάθε σχολείο να είναι δικτυωμένο με τους αρμόδιους φορείς της κοινότητας για την προστασία και υποστήριξη των παιδιών και της οικογένειας, ώστε, όταν απαιτείται, να μπορούν να γίνονται παραπομπές και ειδικότερες συνεργασίες.

Τέλος να επιτευχθεί η συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση και τους φορείς της κοινότητας ώστε τα σχολεία να μπορούν να φιλοξενούν δραστηριότητες και στον χρόνο εκτός του σχολικού προγράμματος, με κατάλληλη φύλαξη και παρακολούθηση. Έτσι, θα επιδιωχθεί η λειτουργία ενός «ανοικτού σχολείου», χώρου συνάντησης, δημιουργίας, αθλητικών και πολιτιστικών δράσεων, που φέρνει κοντύτερα τους μαθητές.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Όσον αφορά την οικογένεια θα πρέπει να προβλεφθούν διαδικασίες για την στενότερη και σταθερότερη επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών και γονέων/κηδεμόνων. Στις περιπτώσεις που οι γονείς απέχουν ή όταν υπάρχουν ενδείξεις για προβληματικές καταστάσεις στο σπίτι ή παραμέληση του γονεϊκού τους ρόλου, να μπορούν να αξιοποιούνται ειδικοί επαγγελματίες οι οποίοι, όταν χρειάζεται, θα επισκέπτονται την οικογένεια των μαθητών και θα διευκολύνουν αυτή τη σύνδεση.

Τέλος, να διοργανώνονται τακτικά από το σχολείο συναντήσεις και δραστηριότητες με τη συμμετοχή των γονέων/κηδεμόνων, έτσι ώστε να είναι

ενήμεροι για τις προσπάθειες που γίνονται στο σχολείο και διαθέσιμοι για συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς

ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ(M.M.E.)

Ένας ακόμη παράγοντας που συνέβαλε στην εμφάνιση της ενδοσχολικής βίας είναι ο πολιτιστικός τομέας. Η τηλεόραση και γενικότερα τα Μ.Μ.Ε για παράδειγμα ευθύνονται αρκετά. Η εξάλειψη της βίας στα σχολεία θα μπορούσε να επιτευχθεί με την προβολή εκπαιδευτικών και μορφωτικών προγραμμάτων και με την προσαρμογή τους στα ωράρια των μαθητών. Επιπλέον θα ήταν απαραίτητος και ο περιορισμός σκηνών βίας στα έργα και η κακή χρήση της γλώσσας. Μια ακόμη λύση θα ήταν η χρήση διαφόρων σλόγκαν κατά της σχολικής βίας. Καταληκτικά, σε ορισμένες περιπτώσεις θα ήταν αναγκαίο να γίνονται και νομικές παρεμβάσεις σε διάφορες εκπομπές.

Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία κατά της Ενδοσχολικής Βίας

Το Ευρωπαϊκό συμβούλιο πήρε την πρωτοβουλία μετά από τη Σύμβαση που συντάχθηκε από τα Ηνωμένα Έθνη σχετικά με τα δικαιώματα του παιδιού, ότι για κάθε παιδί πρέπει να εξασφαλίζεται ένα "ασφαλές σχολικό περιβάλλον", για τη σύναξη μιας ευρωπαϊκής χάρτας για ένα δημοκρατικό σχολείο χωρίς βία. Η χάρτα συντάχθηκε με τη συμμετοχή μαθητών από 40 σχολεία από 19 χώρες της Ευρώπης και έγινε αποδεκτή, το 2004, από 17.000 μαθητές σ' όλη την Ευρώπη. Αυτή η χάρτα ορίζει τις μεθόδους που οφείλουν να υιοθετήσουν τα σχολεία για την

καταπολέμηση της βίας με συμμετοχή εκπαιδευτικών, μαθητών και της τοπικής κοινωνίας.

Χάρτα

1. Όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας έχουν το δικαίωμα να ζουν σ' ένα ασφαλές σχολικό περιβάλλον και χωρίς βία.
2. Όλοι, χωρίς εξαίρεση, έχουν δικαίωμα στο σεβασμό και στην ίση μεταχείριση. Η Σχολική Κοινότητα φροντίζει ώστε καθένας να έχει συνείδηση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων του.
3. Κάθε δημοκρατική, σχολική μονάδα, οφείλει να διαθέτει Επιτροπή, δημοκρατικά εκλεγμένη, που να αποφασίζει, αποτελούμενη από μαθητές, εκπαιδευτικούς και γονείς
4. Σε μία δημοκρατική, σχολική μονάδα, οι συγκρούσεις επιλύονται χωρίς βία και με τρόπο εποικοδομητικό, με συμμετοχή, όλων των μελών της σχολικής κοινότητας. Σε κάθε σχολική μονάδα, τα μέλη του προσωπικού και οι μαθητές έχουν διδαχθεί να προλαμβάνουν και να επιλύουν τις συγκρούσεις μέσα από τεχνικές διαπραγμάτευσης και διαμεσολάβησης.
5. Κάθε πράξη βίας εξετάζεται, άμεσα, και λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα όσον αφορά μαθητές ή και άλλα μέλη της σχολικής κοινότητας.
6. Η σχολική μονάδα αποτελεί μέρος της τοπικής κοινωνίας. Είναι απαραίτητο να συνεργάζεται και να ανταλλάσσει πληροφορίες με τους τοπικούς εταίρους για να προλαμβάνει και να επιλύει τα προβλήματα.

Τέλος για τον προβληματισμό όλων μας σας παραθέτουμε ένα [ποίημα του R.RUSSEL](#) γιατί πρέπει όλοι να γνωρίζουμε ότι **ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΠΟΥ ΖΟΥΝ.**

- Αν ένα παιδί ζει μέσα στην κριτική.
Μαθαίνει να **κατακρίνει**.

- Αν ένα παιδί ζει μέσα στην έχθρα
Μαθαίνει να **καυγαδίζει** .
- Αν ένα παιδί ζει μέσα στην ειρωνεία.
Μαθαίνει να είναι **ντροπαλό** .
- Αν ένα παιδί ζει μέσα στην ντροπή
Μαθαίνει να είναι **ένοχο**.
- Αν ένα παιδί ζει μέσα στην κατανόηση
Μαθαίνει να είναι **υπομονετικό**
- Αν ένα παιδί ζει μέσα στον έπαινο
Μαθαίνει να **εκτιμά**.
- Αν ένα παιδί ζει μέσα στην δικαιοσύνη
Μαθαίνει να είναι **δίκαιο**.
- Αν ένα παιδί ζει μέσα στην ασφάλεια
Μαθαίνει να **πιστεύει**.
- Αν ένα παιδί ζει μέσα στην επιδοκιμασία
Μαθαίνει να έχει **αυτοεκτίμηση**.
- Αν ένα παιδί ζει μέσα παραδοχή και φιλία
Μαθαίνει να βρίσκει την **αγάπη** μέσα στον κόσμο.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Κύριος σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση της ύπαρξης βίας στο σχολείο σύμφωνα με τις εμπειρίες και τις απόψεις των μαθητών του Λυκείου μας. Ένας άλλος λόγος που κάναμε την έρευνα ήταν να γνωρίσουμε την διαδικασία της δειγματοληπτικής έρευνας σε όλα τα στάδια. Παράλληλος σκοπός της μελέτης του ερωτηματολογίου είναι η απόκτηση ξεκάθαρης εικόνας στο θέμα του εκφοβισμού στο σχολείο και γενικότερα στις βίας και της επιθετικότητας στο σχολείο.

Με την τεχνική του ερωτηματολογίου αποκτήσαμε ερευνητική διάθεση και αναπτύξαμε δεξιότητες παρατήρησης και καταγραφής.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Η διαδικασία της δημιουργίας του ερωτηματολογίου ήταν μια διαδικασία αρκετά χρονοβόρα που διήρκησε 2 δίωρα μαθήματος.

Αρχικά μας μοιράστηκαν λευκές κόλλες Α4 για να καταγράψουμε τα ερωτήματα τα διατυπώναμε στο ερωτηματολόγιο.

Η ολομέλεια αποφάσισε για την τελική μορφή του ερωτηματολογίου. Κάποιες ερωτήσεις αφαιρέθηκαν και κάποιες τροποποιήθηκαν.

Κατόπιν έγινε η σύνταξη των ερωτήσεων και η αναπαραγωγή σε 100 αντίτυπα. Προτού μοιραστεί το ερωτηματολόγιο σε άλλους μαθητές όλοι οι μαθητές που συμμετείχαν στην ερευνητική εργασία απάντησαν σε αυτό.

Στη συνέχεια μοιράστηκαν σε άλλες τάξεις του Λυκείου μας. Οι ίδιοι αναλάβαμε να τα παραλάβουμε, να τα φέρουμε στην τάξη και να τα επεξεργαστούμε.

Η κάθε ομάδα ανέλαβε να επεξεργαστεί ένα αριθμό ερωτήσεων. Επομένως, όλα τα απαντημένα ερωτηματολόγια μοιράστηκαν με τη σειρά σε όλες τις ομάδες. Ακολούθως καταχωρήθηκαν οι απαντήσεις του ερωτηματολογίου σε ένα από τα excel. Με τη βοήθεια του υπεύθυνου εκπαιδευτικού δημιουργήθηκαν γραφήματα.

Τέλος, η κάθε ομάδα σχολίασε τα αποτελέσματα των ερωτήσεων που ανέλαβε να επεξεργαστεί και κατέληξε σε κάποια συμπεράσματα.

Η ΜΟΡΦΗ ΤΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Φύλο: Αγόρι Κορίτσι

Ηλικία:

1. Έχετε βιώσει ποτέ το φαινόμενο της ενδοσχολικής βίας ;

Ναι Όχι

2. Αν ναι ποιός μορφής;

Λεκτικής Σωματικής Ψυχολογικής

Ηλεκτρονικής Σεξουαλικής

3. Υπήρξες ποτέ παρατηρητής βίας στο σχολείο;

Ναι Όχι

4. Αν ναι ποιός μορφής;

Λεκτικής Σωματικής Ψυχολογικής

Ηλεκτρονικής Σεξουαλικής

5. Αν ναι , τι έκανες; (Εως δύο επιλογές)

Αδιαφόρησα

Βοήθησα το θύμα

Προβληματίστηκα αλλά δε μίλησα από φόβο

Ενημέρωσα τους καθηγητές

- Συζήτησα το θέμα με τους γονείς μου
6. Πώς αισθάνεσαι βλέποντας περιστατικά ενδοσχολικής βίας;
- Αδιαφορία
- Θλίψη
- Θυμό
7. Άσκησες εσύ ο/η ίδιος/α βία στο χώρο του σχολείου;
- Ποτέ Μερικές φορές Συχνά Πολύ συχνά
8. Θα ασκούσα ποτέ βία;
- Ναι Όχι Ίσως
9. Αν ναι, γιατί και σε ποια περίπτωση;
- Γιατί είμαι εχθρικός/ή από τη φύση μου
- Για να προστατεύσω τον εαυτό μου ή τον/την φίλο/φίλη μου
- Για να τραβήξω την προσοχή κάποιου/ων
10. Αν όχι, γιατί;
- Γιατί στο παρελθόν έχω υπάρξει θύμα βίας και είμαι ευαισθητοποιημένος/η πάνω στο φαινόμενο αυτό
- Γιατί είμαι γενικότερα κατά της βίας
- Γιατί δεν ασχολούμαι με τέτοιου είδους φαινόμενα
11. Για ποιους λόγους ένας μαθητής αναπτύσσει εκφοβιστικές; Και βίαιες συμπεριφορές;
- Επειδή στο παρελθόν ή ακόμα και στο παρόν δέχεται ο ίδιος παρόμοιες Καταστάσεις
- Επειδή θέλει να τραβήξει την προσοχή και να γίνει δημοφιλέστερος.
- Για λόγους ζήλιας που πιθανόν να νιώθει για το παιδί που εκφοβίζει.
12. Για ποιους λόγους ένα παιδί μπορεί να δέχεται επιθέσεις εκφοβισμού και βίας στο σχολείο;
- Λόγω της διαφορετικότητάς του
- Λόγω κακής εντύπωσης που πιθανόν έχει δώσει

Λόγω της συμπεριφοράς του.

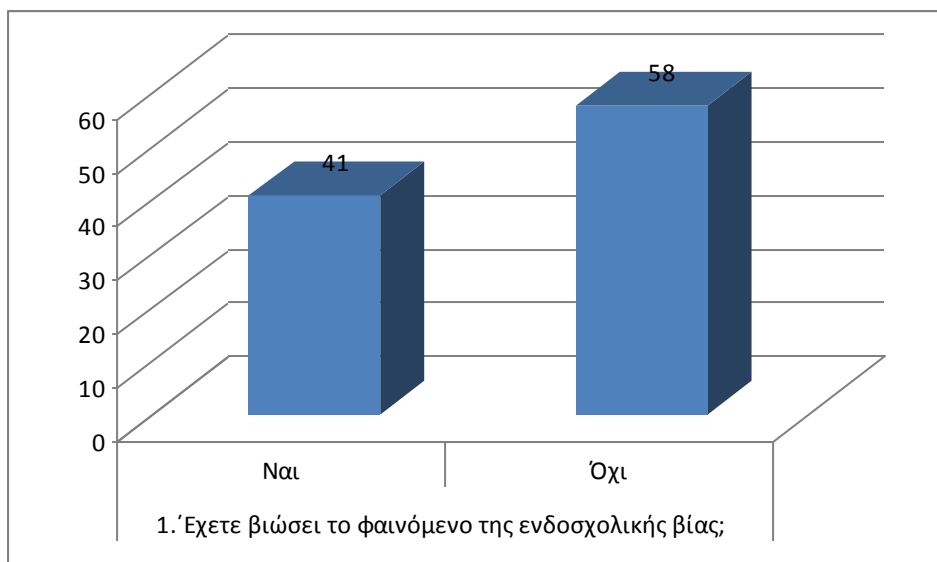

13.Πρότεινε ένα τρόπο που πιστεύεις ότι θα βοηθούσε στην αντιμετώπιση του προβλήματος της ενδοσχολικής βίας;

.....

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο συνολικός αριθμός των ερωτηματολογίων που συμπληρώθηκαν ανέρχεται στα 100. Το δείγμα αποτέλεσαν 58 κορίτσια και 42 αγόρια ηλικίας από 15 έως 18 χρονών.

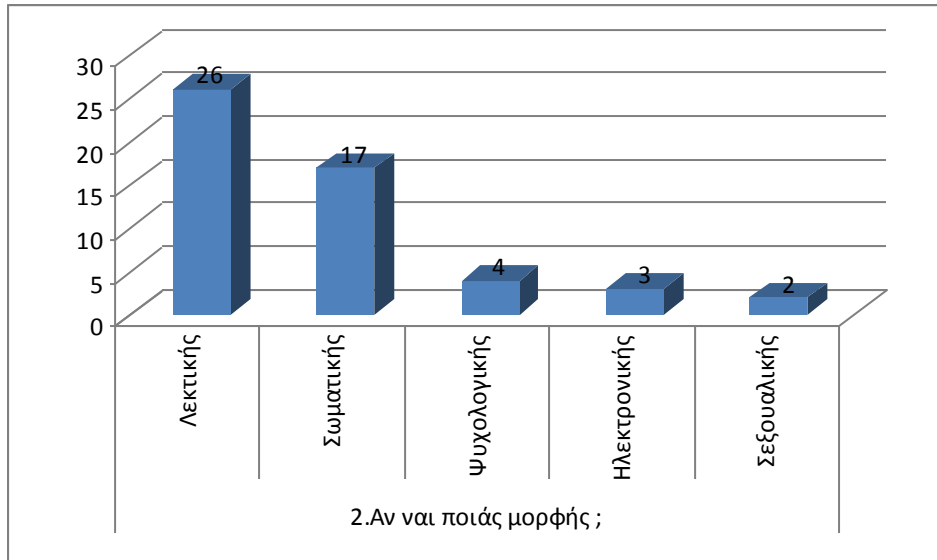

41%

59%

Στην πρώτη ερώτηση «έχετε βιώσει το φαινόμενο της ενδοσχολικής βίας» η πλειοψηφία των μαθητών, δηλαδή το 59% , απάντησε ότι δεν το έχει βιώσει , ενώ το 41% των μαθητών απάντησαν ότι υπήρξαν θύματα βίας στο σχολείο τους.

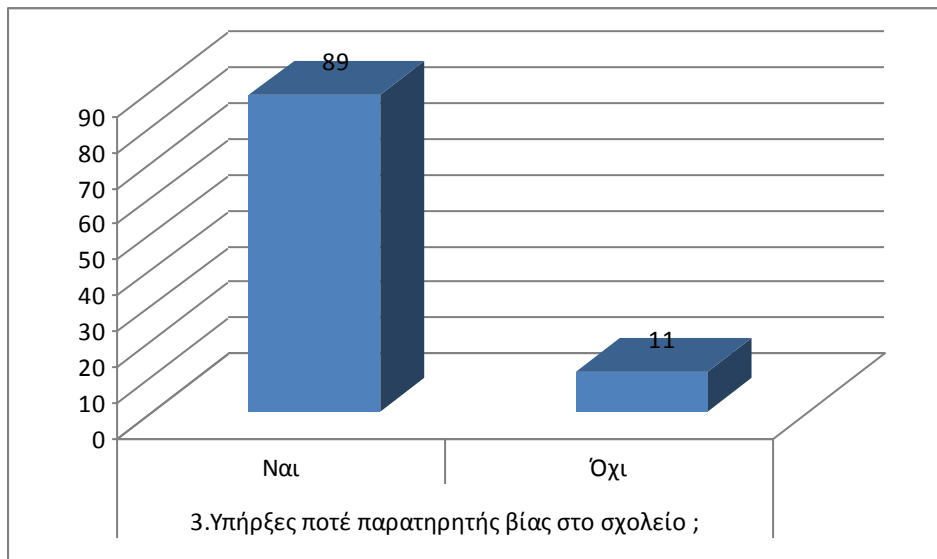
Συμπεραίνουμε ότι οι μαθητές στην πλειονότητα τους δεν έχουν υποστεί βία από τους συμμαθητές τους.

50% 33% 8% 6% 4%

Στην δεύτερη ερώτηση « **αν ναι ποιός μορφής**», το 50% των μαθητών δήλωσαν ότι έχουν υποστεί λεκτική βία, το 33% σωματική βία, το 8% ψυχολογική βία, το 6% των μαθητών ηλεκτρονική βία, ενώ το 4% υπέστησαν σεξουαλική βία .

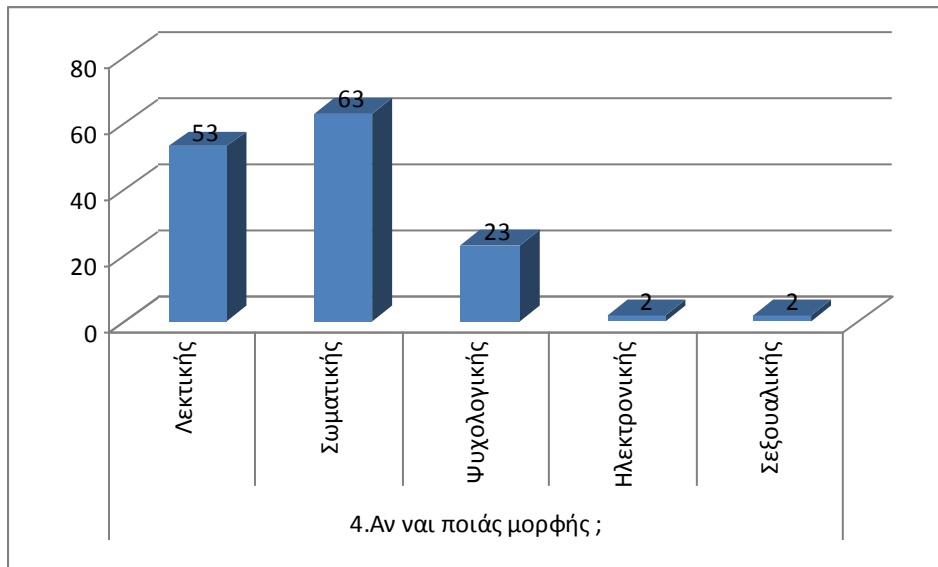
Συμπέρασμα, το μεγαλύτερο μέρος των μαθητών έχουν δεχτεί λεκτική βία ενώ το μικρότερο μέρος έχουν υποστεί σεξουαλική βία.

89% 11%

Στην ερώτηση 3 «**υπήρξες ποτέ παρατηρητής βίας στο σχολείο;**» η πλειοψηφία των μαθητών δηλαδή το 89% απάντησε ότι υπήρξε παρατηρητής βίας στο σχολείο. Το 11% των μαθητών απάντησαν ότι δεν υπήρξαν παρατηρητές βίας στο σχολείο.

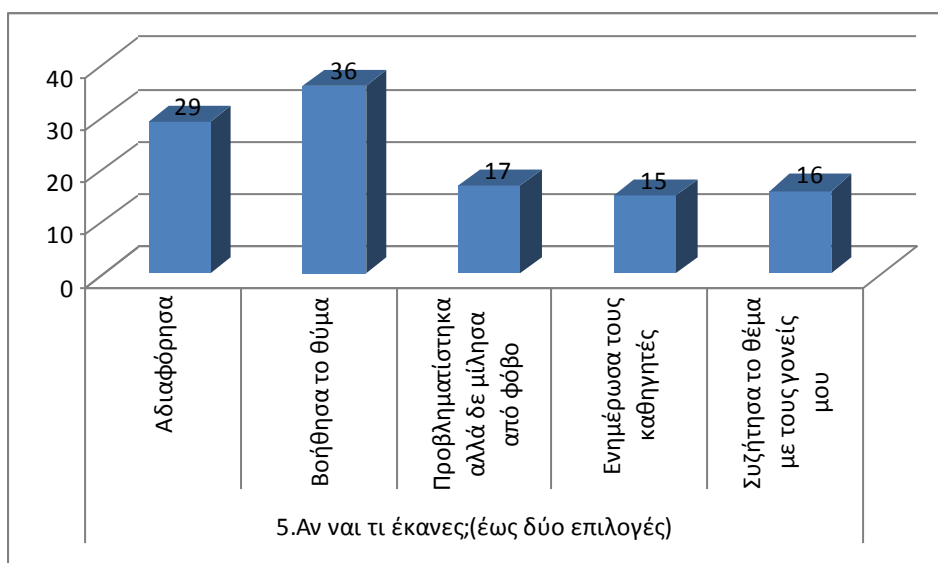
Συμπέρασμα ότι σχεδόν όλοι οι μαθητές υπήρξαν παρατηρητές βίας στο σχολείο.

37% 44% 16% 1% 1%

Στην ερώτηση «αν ναι , ποιός μορφής;» το 44% των μαθητών απάντησαν ότι ήταν παρατηρητές σωματικής βίας, το 37% λεκτικής, το 16% ψυχολογικής ενώ το 1% των παιδιών απάντησαν ότι ήταν παρατηρητές ηλεκτρονικής και σεξουαλικής βίας.

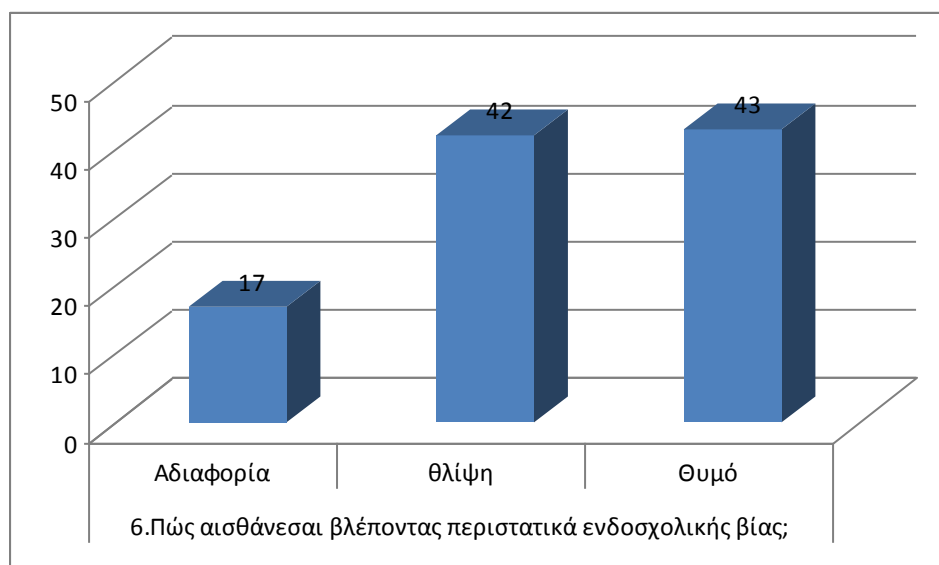
Συμπέρασμα, η συχνότερες μορφές βίας είναι η σωματική, λεκτική και η ψυχολογική, σε αντίθεση με την ηλεκτρονική και την σεξουαλική που δεν είναι τόσο συχνό φαινόμενο.

26% 32% 15% 13% 14%

Στην ερώτηση «αν ναι , τι έκανες;», ένα ποσοστό των μαθητών (36%) απάντησαν ότι βοήθησαν το θύμα, το 26% έμεινε αδιάφορο. Το 15% προβληματίστηκε αλλά δεν μίλησε από φόβο και ένα αξιόλογο ποσοστό μίλησε στους καθηγητές ή στους γονείς τους.

Από τις απαντήσεις βλέπουμε ότι ένα μεγάλο μέρος των μαθητών βοήθησαν το θύμα , ενώ κάποιοι φοβήθηκαν να κάνουν κάτι και κάποιοι άλλοι απευθύνθηκαν στους γονείς ή στους καθηγητές.

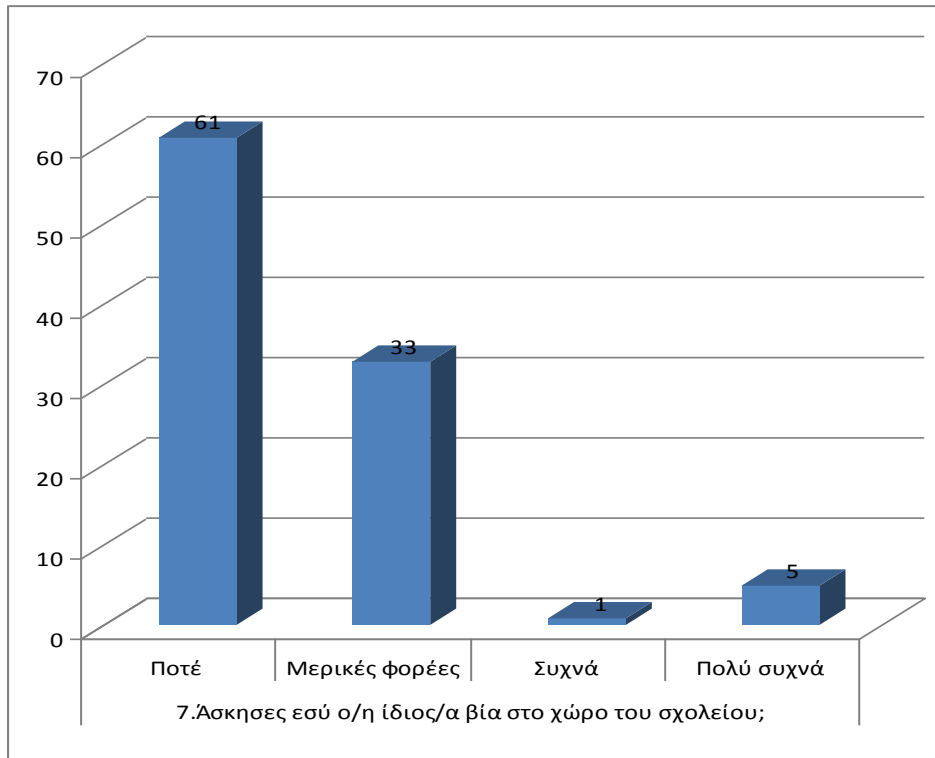
17%

41%

42%

Στην ερώτηση «πώς αισθάνεσαι βλέποντας περιστατικά ενδοσχολικής βίας;» η πλειοψηφία των μαθητών δηλαδή το 42% απάντησαν ότι νιώθουν θυμό, το 41% απάντησαν ότι αισθάνονται θλίψη και τέλος το 19% απάντησαν ότι είναι αδιάφοροι μπροστά σε περιστατικά ενδοσχολικής βίας.

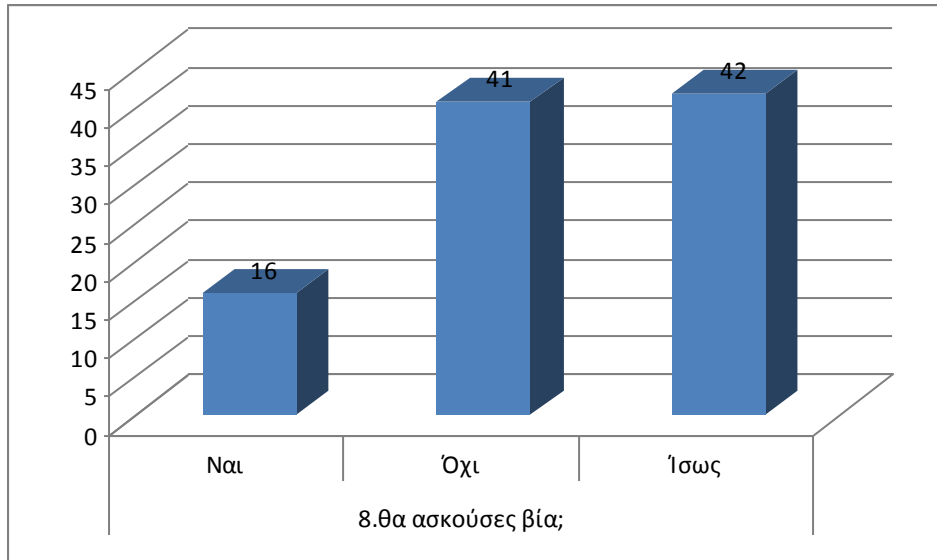
Συμπέρασμα το ποσοστό που αδιαφόρησε είναι πολύ μικρό ενώ ο μέγιστος αριθμός μαθητών αγγίχτηκε συναισθηματικά από την κατάσταση.

61% 33% 1% 5%

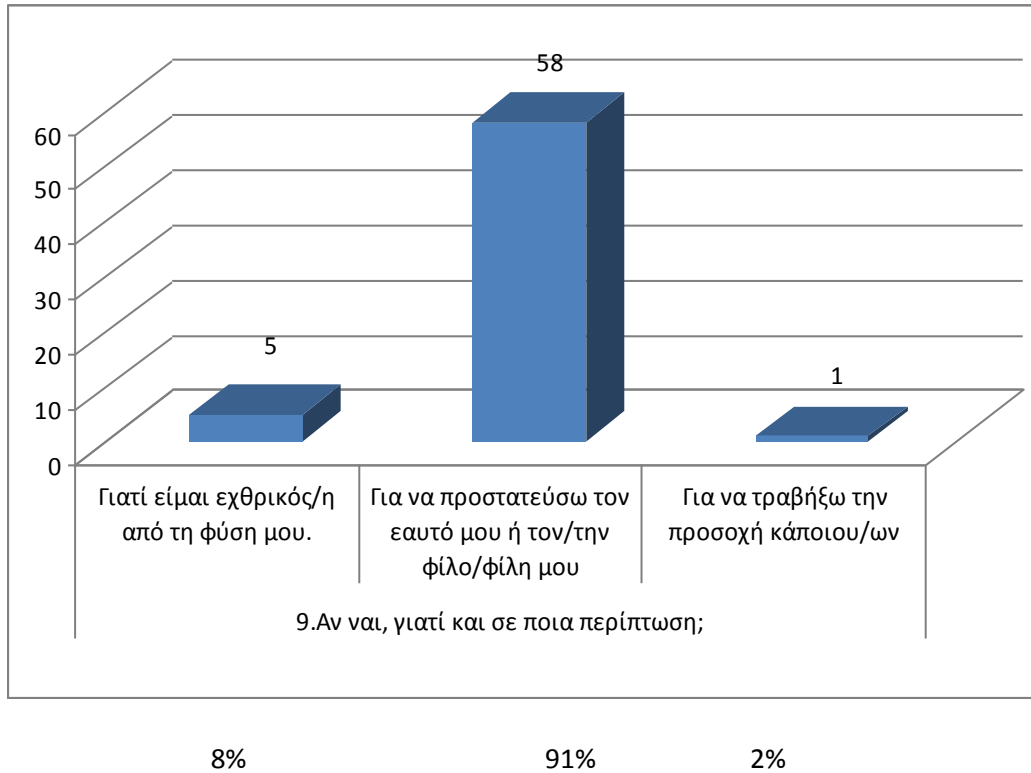
Στην ερώτηση 7, «**άσκησες εσύ ο/η ίδιος βία στο χώρο του σχολείου;**» η πλειοψηφία των μαθητών δηλαδή το 61% απάντησε ότι δεν άσκησε ποτέ βία στο σχολείο, το 33% απάντησε ότι άσκησε βία μερικές φορές, ενώ το 5% απάντησε ότι πολύ συχνά άσκησε βία στο χώρο του σχολείου.

Συμπέρασμα , οι περισσότεροι μαθητές δεν άσκησαν βία, ενώ λίγοι είναι αυτοί που φέρθηκαν βίαια στο χώρο του σχολείου.

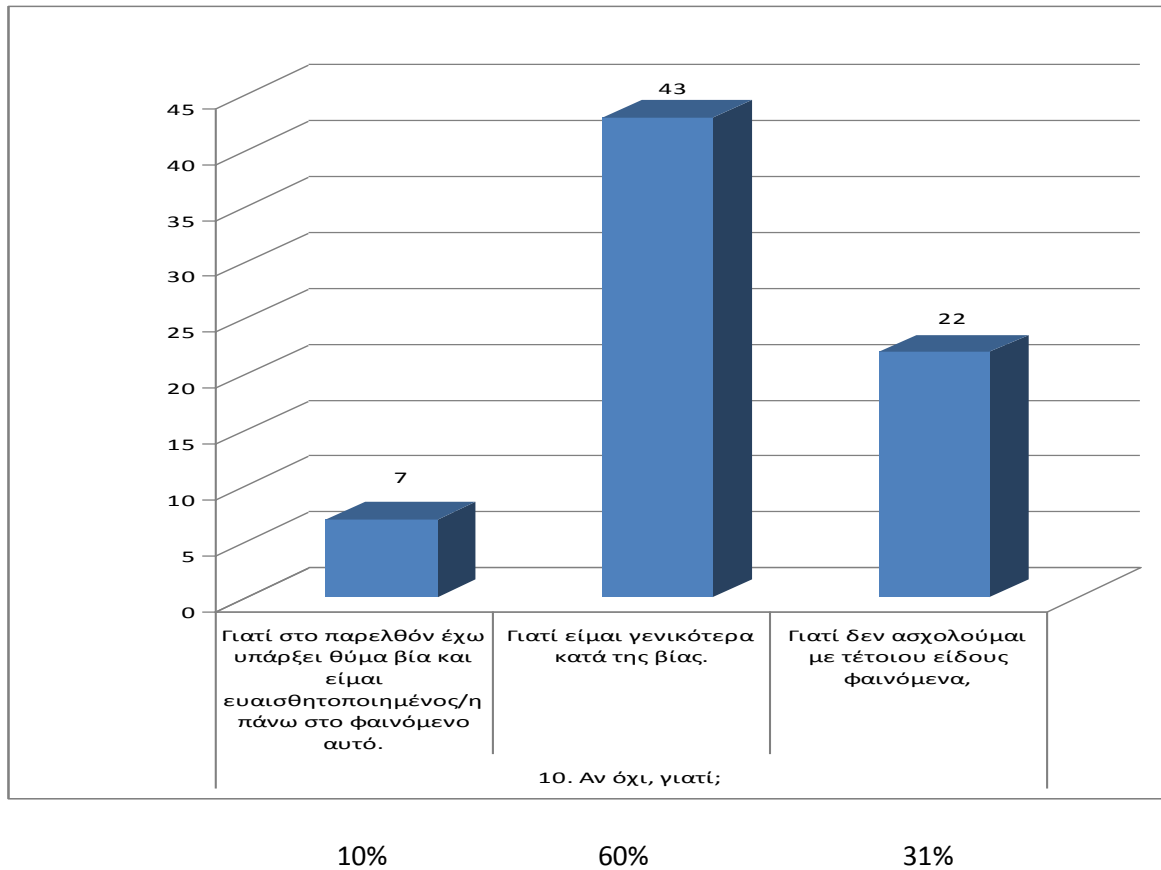
Στην ερώτηση «**θα ασκούσες βία**», το 16% των μαθητών απάντησε ότι θα ασκούσε βία στο σχολείο, το 41% των παιδιών απάντησαν ότι δεν θα ασκούσαν βία, ενώ το 42% θα ασκούσε σε ορισμένες περιστάσεις.

Συμπερασματικά, το μεγαλύτερο ποσοστό των παιδιών θα ασκούσαν βία μόνο σε ιδιαίτερες περιστάσεις.

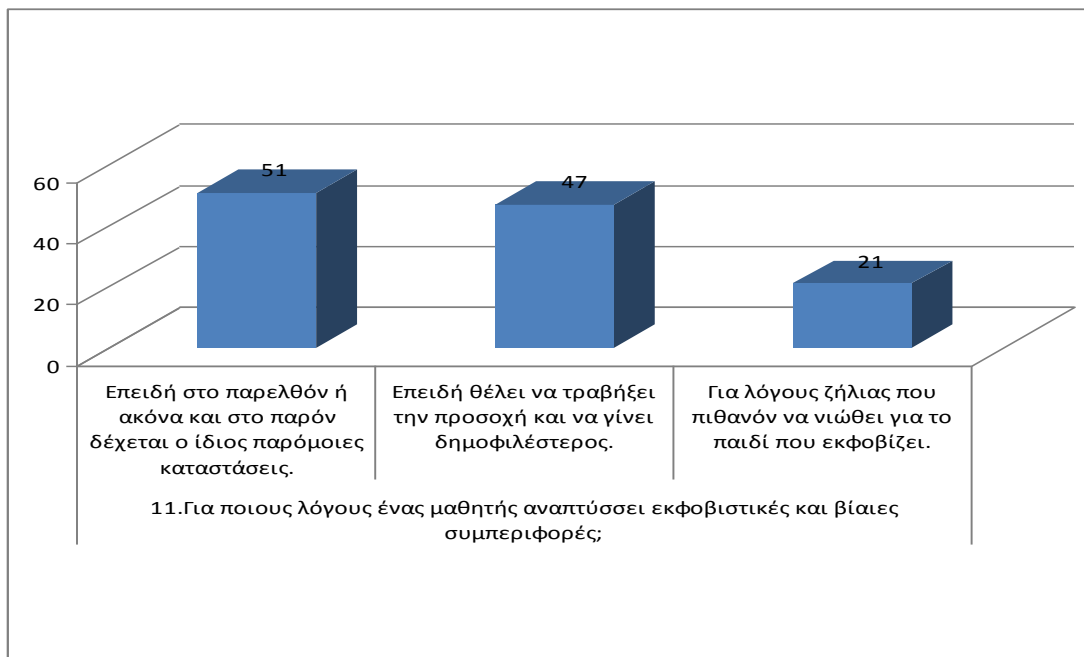

Στην ερώτηση 9 «αν ναι, γιατί και σε ποια περίπτωση;» το 58% των μαθητών απάντησε ότι θα ασκούσε βία μόνο για να προστατεύσει τον εαυτό του ή τον/την φίλο/φίλη του, ενώ μόλις το 5% των μαθητών ισχυρίστηκε ότι θα ασκούσε βία γιατί είναι εχθρικό από τη φύση του.

Άρα συμπεραίνουμε ότι η πλειοψηφία των μαθητών θα ασκούσε βία μόνο για να προστατέψουν τον εαυτό τους ή τους φίλους τους.

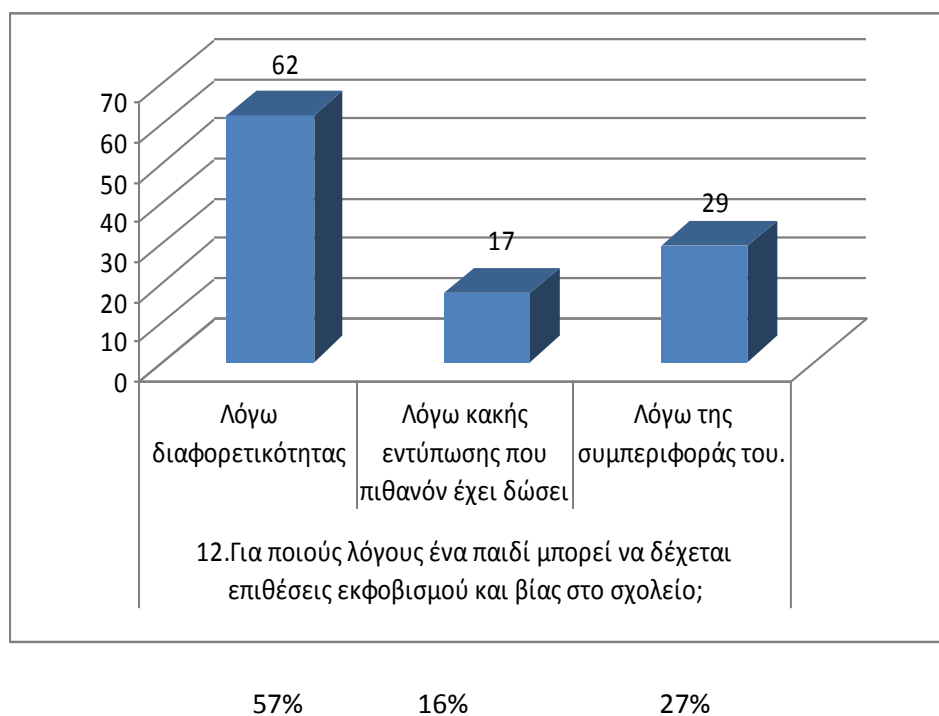
Από την ερώτηση 10, «**αν όχι, γιατί;**» διαπιστώσαμε ότι το 60% των μαθητών δεν θα ασκούσαν βία, γιατί είναι γενικότερα κατά της βίας. Το 31% δεν θα ασκούσε βία διότι δεν ασχολείται με τέτοιου είδους φαινόμενα, ενώ το 10% γιατί στο παρελθόν έχουν υπάρξει θύματα βίας και είναι ευαισθητοποιημένοι πάνω στο φαινόμενο αυτό.

43% 39% 18%

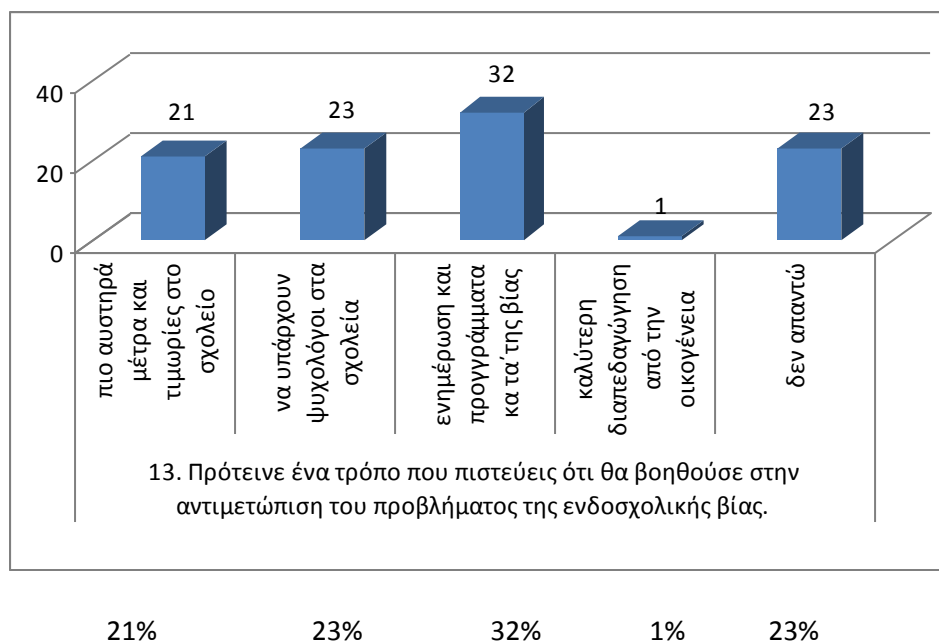
Στην ερώτηση 11, « για ποιού λόγους ένας μαθητής αναπτύσσει εκφοβιστικές και βίαιες συμπεριφορές», η πλειοψηφία των μαθητών, δηλαδή το 43% απάντησε ότι ένας μαθητής αναπτύσσει εκφοβιστικές και βίαιες συμπεριφορές επειδή στο παρελθόν ή ακόμα και στο παρόν δέχεται ο ίδιος παρόμοιες καταστάσεις.

Συμπέρασμα, όταν ένα άτομο έχει βιώσει βίαιες συμπεριφορές σε μικρή ηλικία, υιοθετεί παρόμοιες συμπεριφορές και στην μεταγενέστερη ηλικία του.

Στην ερώτηση 12, «για ποιους λόγους ένα παιδί μπορεί να δέχεται επιθέσεις εκφοβισμού και βίας στο σχολείο» το 57% των μαθητών απάντησε ότι ένα παιδί μπορεί να δέχεται επιθέσεις εκφοβισμού και βίας στο σχολείο λόγω της διαφορετικότητάς τους. Ενώ το 29% των παιδιών απάντησε ότι ένα παιδί μπορεί να δέχεται επιθέσεις εκφοβισμού και βίας στο σχολείο λόγω της συμπεριφοράς τους.

Συμπεραίνουμε ότι ο μεγαλύτερος αριθμός μαθητών ασκεί εκφοβιστικές συμπεριφορές και ενδοσχολική βία λόγω της διαφορετικότητας των θυμάτων, ενώ ο μικρότερος αριθμός των μαθητών ασκεί τέτοιες συμπεριφορές εξαιτίας της συμπεριφοράς τους.

Στην ερώτηση 13 ζητήθηκε από τους μαθητές να προτείνουν έναν τρόπο που πιστεύουν ότι θα βοηθούσε στην αντιμετώπιση του προβλήματος της ενδοσχολικής βίας. Το 23% των μαθητών επέλεξαν να μην απαντήσουν. Ενώ το 32% των παιδιών απάντησε ότι θα ήταν χρήσιμο να γίνουν ενημερώσεις και προγράμματα για την αντιμετώπιση του προβλήματος της ενδοσχολικής βίας.

Άρα συμπεραίνουμε ότι ένας μεγάλος αριθμός μαθητών πιστεύει ότι ένας τρόπος αντιμετώπισης του προβλήματος είναι η ενημέρωση και η παρακολούθηση προγραμμάτων σχετικά με τη βία μέσα στο σχολείο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΔΕΝ ΜΙΛΗΣΑ ΠΟΤΕ ΑΠΟ ΦΟΒΟ.....

Το πρωί ξυπνούσα, ξέροντας πως ο ήλιος δεν ανατέλλει για μένα

Έτρωγα όχι από ευχαρίστηση αλλά από ανάγκη.

Μάζευα τα σκισμένα βιβλία μου Και τα έβαζα βιαστικά στο φθαρμένο σάκο μου(δεν ήταν πάντα έτσι, αλλά για κάποιους θεωρείται αστείο να καταστρέφεις την περιουσία του άλλου.)

Έτσι ξεκινούσε μια ακόμα βασανιστική μέρα στο σχολείο.

Αν ήμουν τυχερή μπορεί να περνούσα απαρατήρητη, όμως ποτέ δεν είχα την τύχη με το μέρος μου .Έτσι θέλοντας να προστατέψω την σωματικά μου ακεραιότητα τα διαλείμματα μου τα περνούσα κλεισμένη στις τουαλέτες.

Αυτό, λοιπόν θυμάμαι απ' τα μαθητικά μου χρόνια. Όπως καταλαβαίνετε αυτό ήταν άδικο !Και τώρα που μεγάλωσα συνειδητοποίησα πως σε αυτήν την αδικία έπρεπε να πάω κόντρα .ΜΗΝ κάνεις το ίδιο λάθος ! ΜΙΛΑ ,ΕΣΥ ΜΠΟΡΕΙΣ!

Από τις μαθήτριες :

Μουρτσέκα Αθανασία

Μήτσκα Εύη

Χασιώτη Μαρία

Βόγδου Μαρίνα .

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μάθημα : Ερευνητικές εργασίες

Θέμα : Ενδοσχολική βία

- Το μάθημα είναι ίσης αξίας και εξίσου σημαντικό με τα υπόλοιπα.
- Απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η συνεργασία των μελών.
- Ο καθένας εκράζει ελεύθερα τη γνώμη του, σέβεται και δεν προσβάλλει τα άλλα μέλη.
- Είμαστε συνεπείς στις υποχρεώσεις μας.
- Εργαζόμαστε όλοι και δεν κρυβόμαστε πίσω από την ομάδα.
- Ετοιμάζουμε τις "εστίες" και στο τέλος του μαθήματος επαναφέρουμε την σχολική αίθουσα στην αρχική της μορφή.

Η υπεύθυνη Καθηγήτρια

Καζάνα Λένα

Τα μέλη της ομάδας

Αμοιρίδου Δέσποινα

Αντωνιάδου Σοφία

Ασλανίδου Ελένη
Βόγδου Μαρίνα
Γεωργούλας Δημήτρης
Γιαπουτζοπούλου Σταυριανή
Γκόγκου Μαρία
Γκόγκου Φωτεινή
Μήτσκα Ευγενία
Μουρτσέκα Αθανασία
Νικολαΐδου Γεωργία
Οκριασβίλι Κατερίνα
Παπαδοπούλου Αλεξία
Παπαστεργίου Δέσποινα
Παπατσιμούλη Νικολέτα
Πάσχου Δανάη
Χασιώτη Μαρία

ΦΥΛΛΟ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Όνοματεπώνυμο:

Ημερομηνία:/...../.....

1. Πώς ένιωσα συμμετέχοντας στη διαδικασία;

.....
.....

2. Τι μου άρεσε περισσότερο;

.....
.....

3. Πώς άλλαξε η οπτική μου για το δημόσιο χώρο μέσα από τη διαδικασία αυτή;

.....
.....

4. Σε ποια σημεία ένιωσα ότι τα πήγα καλά;

.....
.....

5. Η συμμετοχή μου στην ομάδα με διευκόλυνε να παράγω ιδέες ή όχι;

.....
.....

6. Τι έκανε καλά και τι όχι η ομάδα μου;

.....
.....

7. Τι έκανα καλά εγώ και τι όχι μέσα στην ομάδα μου;

.....
.....

8. Μπορούσα να κάνω κάτι διαφορετικό από αυτά που έκανα μέσα στην ομάδα μου για να είχε ένα καλύτερο αποτέλεσμα η ομάδα μου;

.....
.....

9.Μπόρεσα να χρησιμοποιήσω καλά τις πηγές πληροφοριών(διαδίκτυο, βιβλιοθήκη κλπ.);

.....

10.Τι θα έκανα διαφορετικά στην επόμενη εργασία;

.....
.....
.....
.....